

СЕЛИЩАТА В БЪЛГАРИЯ

ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА, X КЛАС

НИКОЛА КРЪСТЕВ

85 СУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Същност
2. Фактори за възникване и развитие
3. Селищата на България през вековете
4. Класификации на селищата в България
5. Градски селища
6. Урбанизация
7. Селски селища

1. СЪЩНОСТ

- Селищата са центрове на социално-икономическия и културния живот.
- Те са центрове за живот, производство, потребление и почивка.
- Съвкупността от всички селища формира селищната мрежа на България.

2. ФАКТОРИ ЗА ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ

Географско положение

- България е разположена на важен кръстопът.

Природни

- Релеф;
- Полезни изкопаеми;
- Климат;
- Води
- Растителност.

Примери

- Много селища възникват в равнините, край големи реки, в райони с благоприятен климат

2. ФАКТОРИ ЗА ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ

б/ обществено-икономически

- Влияние оказват социално-икономическите, политическите и демографските особености през различните исторически периоди.
- Те значително се променят.
- Поради това се променя и обликът на населените места.

3. СЕЛИЩАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

3. СЕЛИЩАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

3. СЕЛИЩАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

3. СЕЛИЩАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

3. СЕЛИЩАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Българите намират сигурност в планинските територии.

Там възникват много селища със силно развитие на занаятите, търговията и културата.

Големите градове добиват ориенталски облик.

Копревщица, Калофер, Сопот, Панагюрище, Трявна, Габрово и много др.

д/
селищата по време на турското робство

3. СЕЛИЩАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Селищата в планинските територии западат.

Развиват се пазарните средища и административните центрове.

Политическите и икономическите условия се променят.

Най-бързо се развиват градовете и селата в близост до пътища, жп линии и промишлени предприятия.

е/
селищата след Освобождението

4. КЛАСИФИКАЦИЯ НА СЕЛИЩАТА В БЪЛГАРИЯ

а/ според външния облик и начина на застрояване

Събрани (купни)

- Включват градовете и повечето села.
- *До 1995 г. към тях се отнасят минни, гарови, манастирски и промишлени селища.*

Пръснати

- Към тях се отнасят махалите, колибите и отделните дворове.
- След 1995 г. те придобиват статут на села.

4. КЛАСИФИКАЦИЯ НА СЕЛИЩАТА В БЪЛГАРИЯ

б/ според функциите

Според вида на функциите

- Промислени;
- Селскостопански;
- Транспортни;
- Туристически и др.

Според броя на функциите

- Еднофункционални ;
- Двуфункционални;
- Многофункционални.

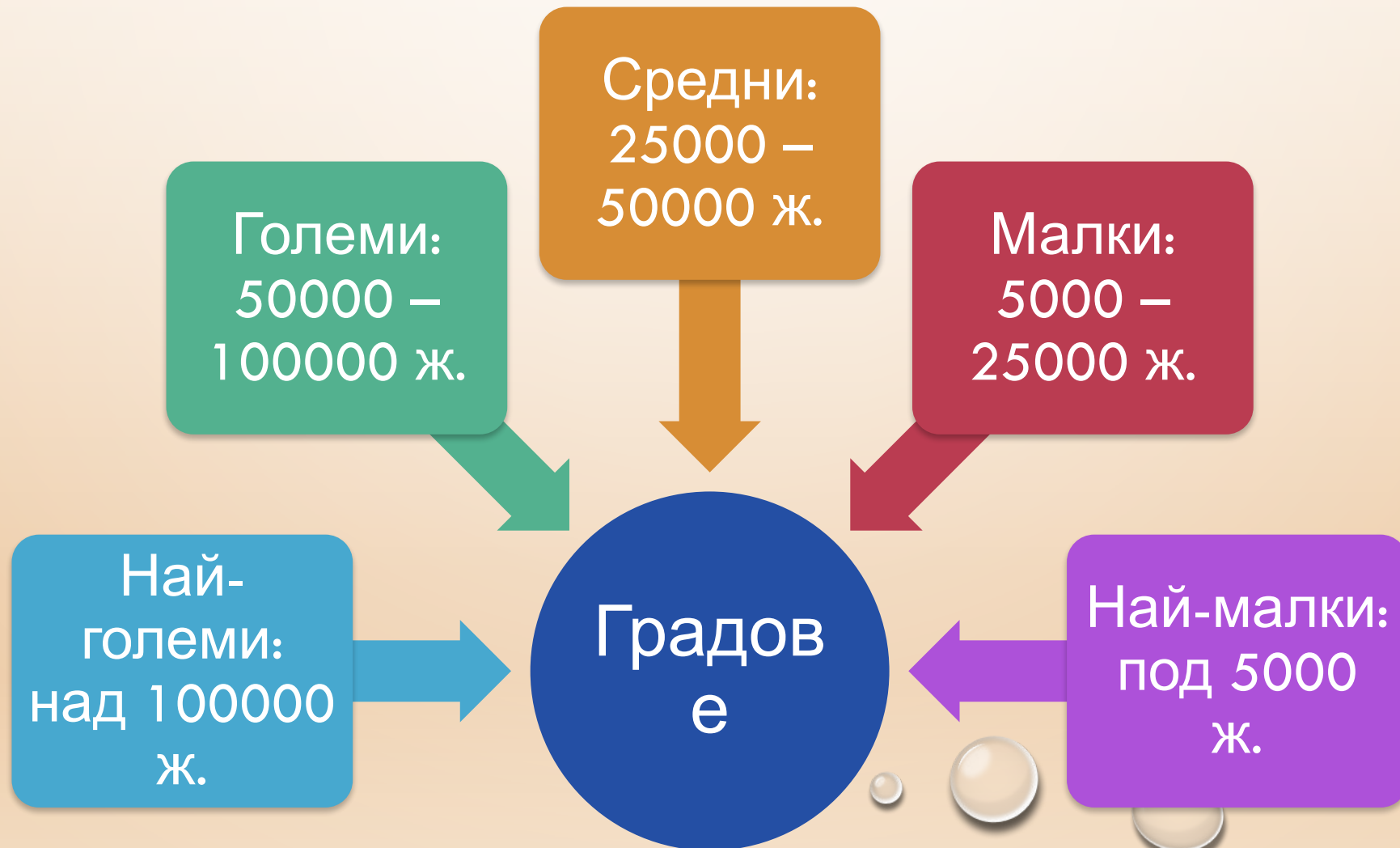
5. ГРАДСКИ СЕЛИЩА

а/ характеристика

- Важна отличителна черта на градовете е свързана с трудовата заетост на населението извън земеделието.
- В миналото под името "град" се е разбирало укрепено селище.
- В по-ново време градовете имат занаятчийски, търговски, административни, промишлени, транспортни функции и др.

5. ГРАДСКИ СЕЛИЩА

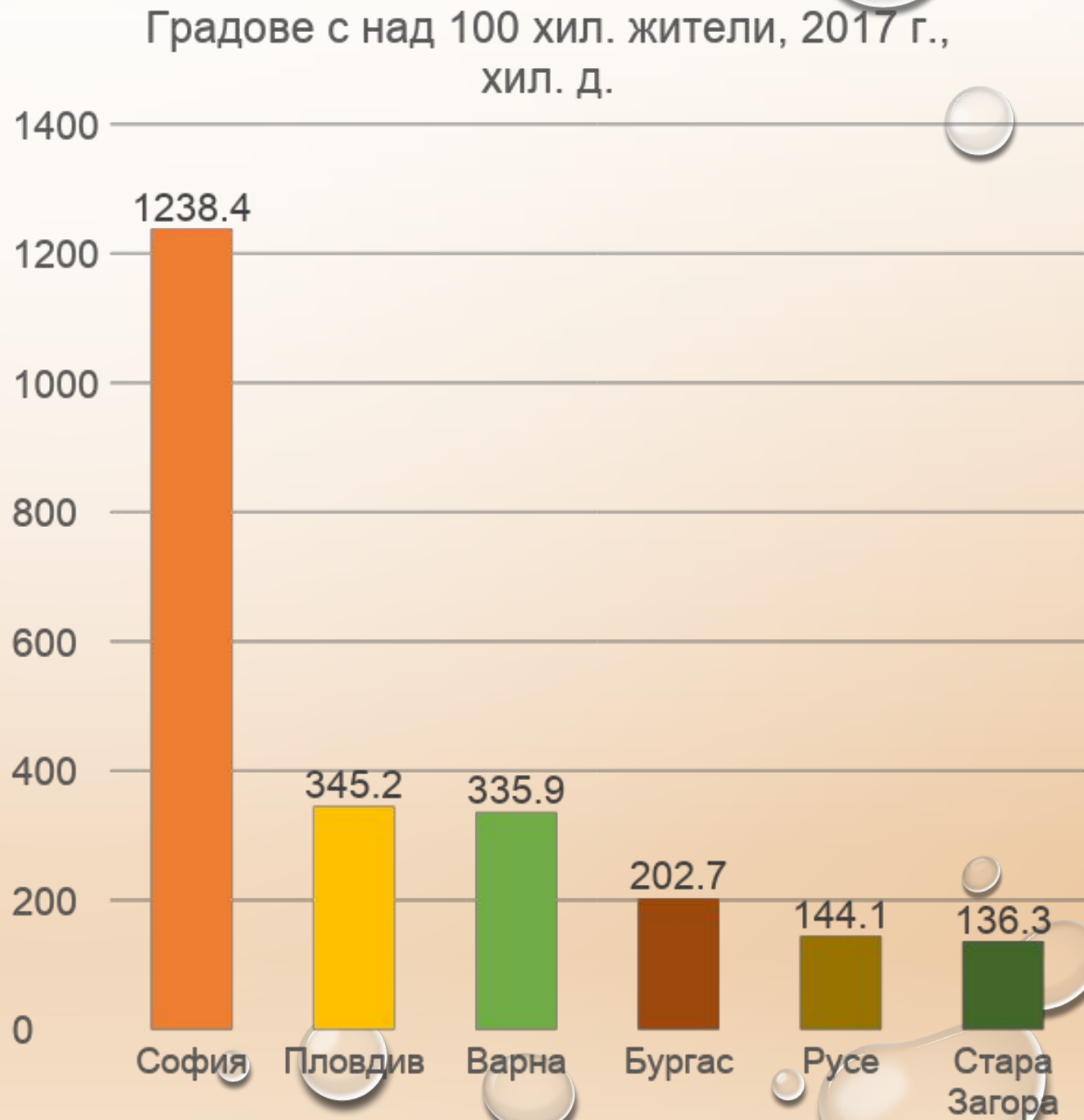
б/ видове градове според броя на населението

5. ГРАДСКИ СЕЛИЩА

б/ видове градове според броя на населението

- Най-важно значение имат градовете от първите две категории.
- 6 града в България имат над 100 хил. жители и само един – над 1 млн. жители.

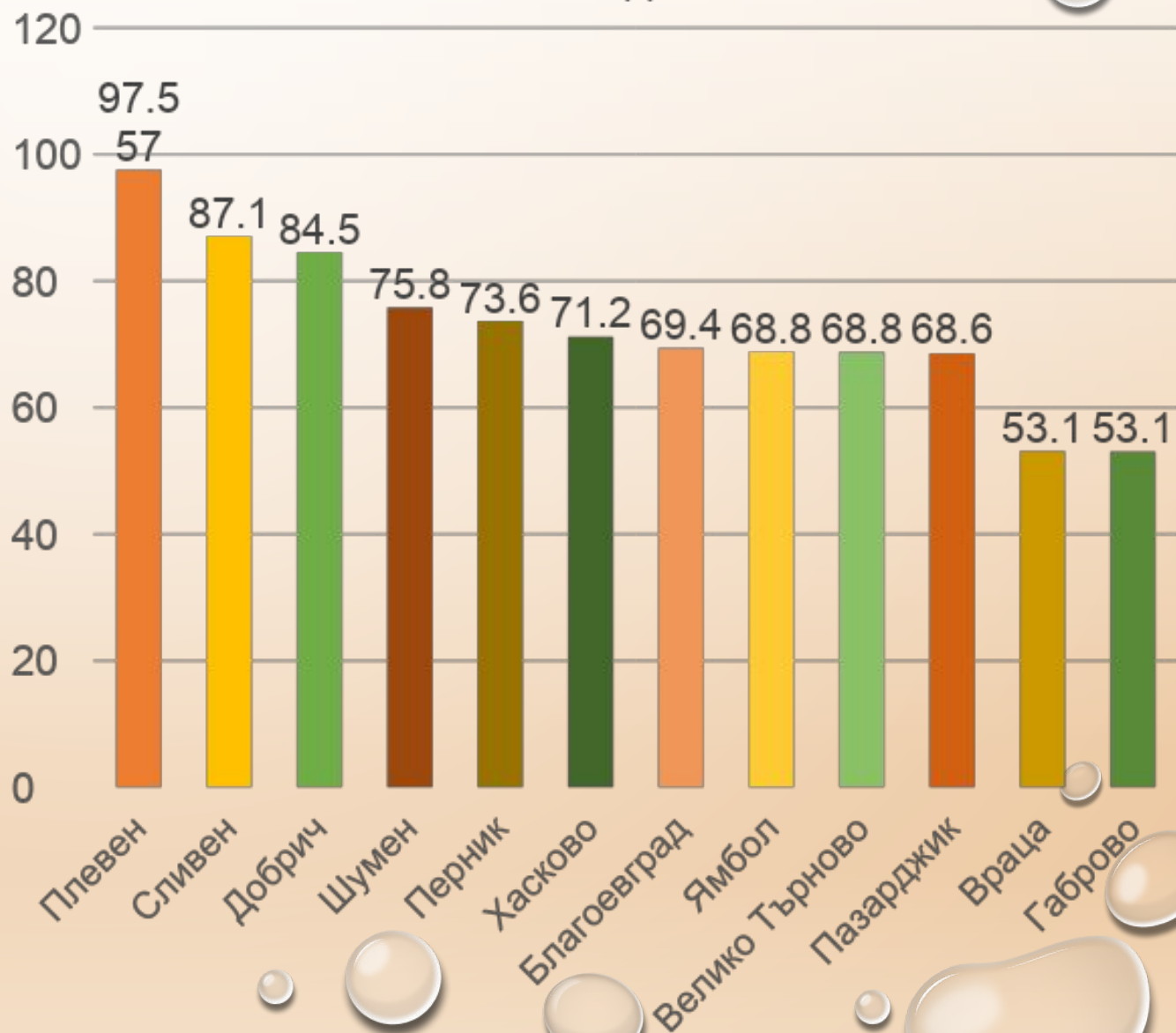

5. ГРАДСКИ СЕЛИЩА

б/ видове градове според броя на населението

- Повечето областни центрове имат население 50 – 100 хил. д.
- Населението на почти всички от тях намалява.

Градове с 50 - 100 хил. жители, 2017 г., хил. д.

5. ГРАДСКИ СЕЛИЩА

в / видове градове според функциите

Столичен град с уникални функции

- София има функции с национално значение.

С комплексни функции

- Това са най-големите градове – Пловдив, Варна, Бургас.

С поне три функции

- Повечето областни центрове – Перник, Благоевград, Кюстендил, Търговище и др.

С две функции

- Малки градове – Дряново, Сопот и др.
- Пример – промишлено-транспортни функции.

С една функция

- Примери: въгледобив (Бобов дол), балнеолечение (Хисаря, Банкя) и др.

6. УРБАНИЗАЦИЯ

а/ същност

- Това е сложен, икономически, социален и демографски процес.
- Изразява се с нарастване относителния дял на градското население и с разпространение на градския начин на живот.
- Влияе върху цялостния живот на хората – труд, отдих, възпроизводство, миграции.

6. УРБАНИЗАЦИЯ

б/ развитие

- След 1950 г. градското население се увеличи бързо.
- Някои от тях удвоиха населението и присъединиха голяма част от крайградската територия.
- Много села бяха обявени за градове.
- По-бавно се осъществиха качествените изменения на градовете.

6. УРБАНИЗАЦИЯ

в / съвременно състояние

- Оформени са няколко големи

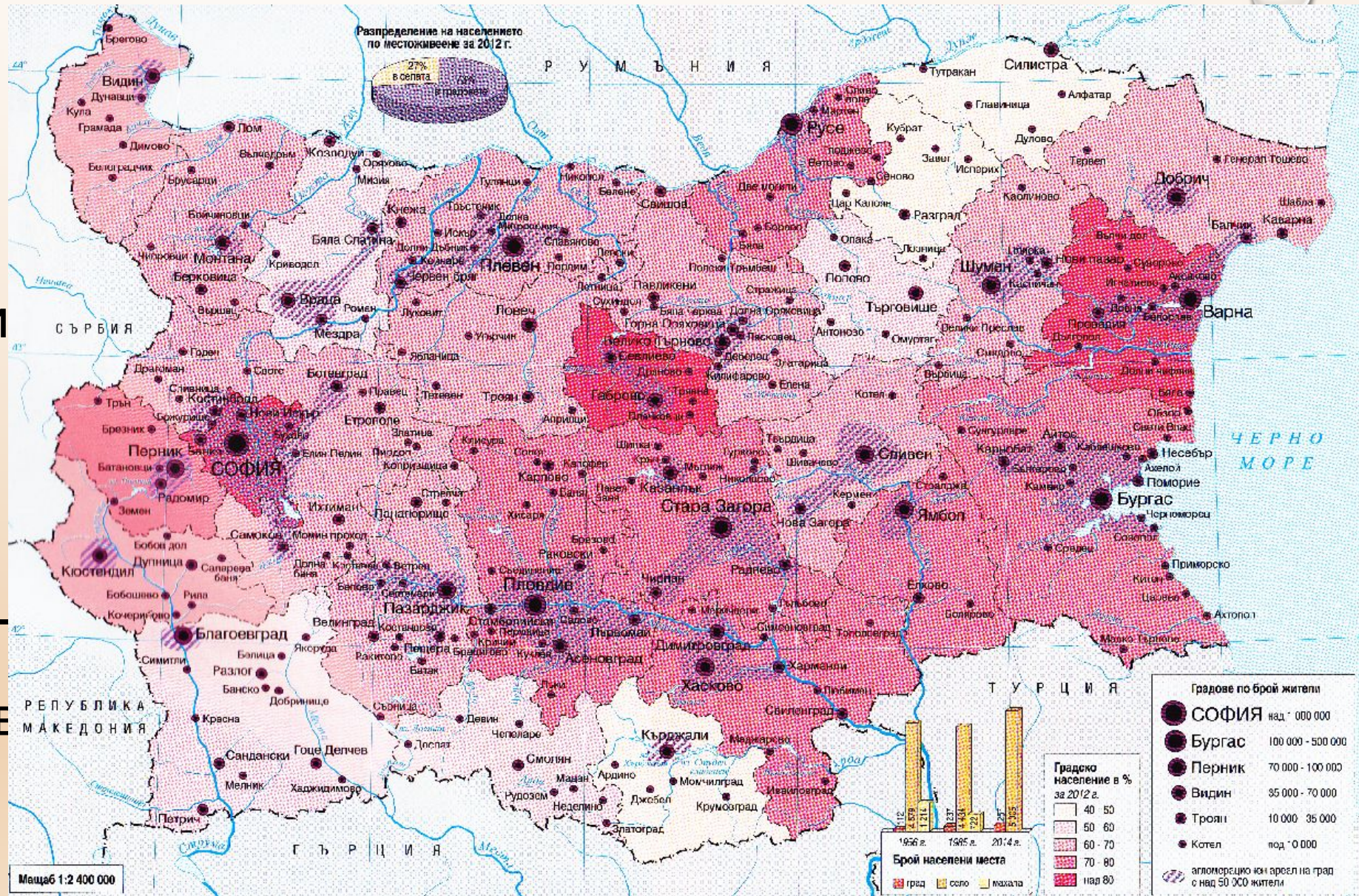
агломерации:

София –

Перник, Варна –

Девня, Пловдив

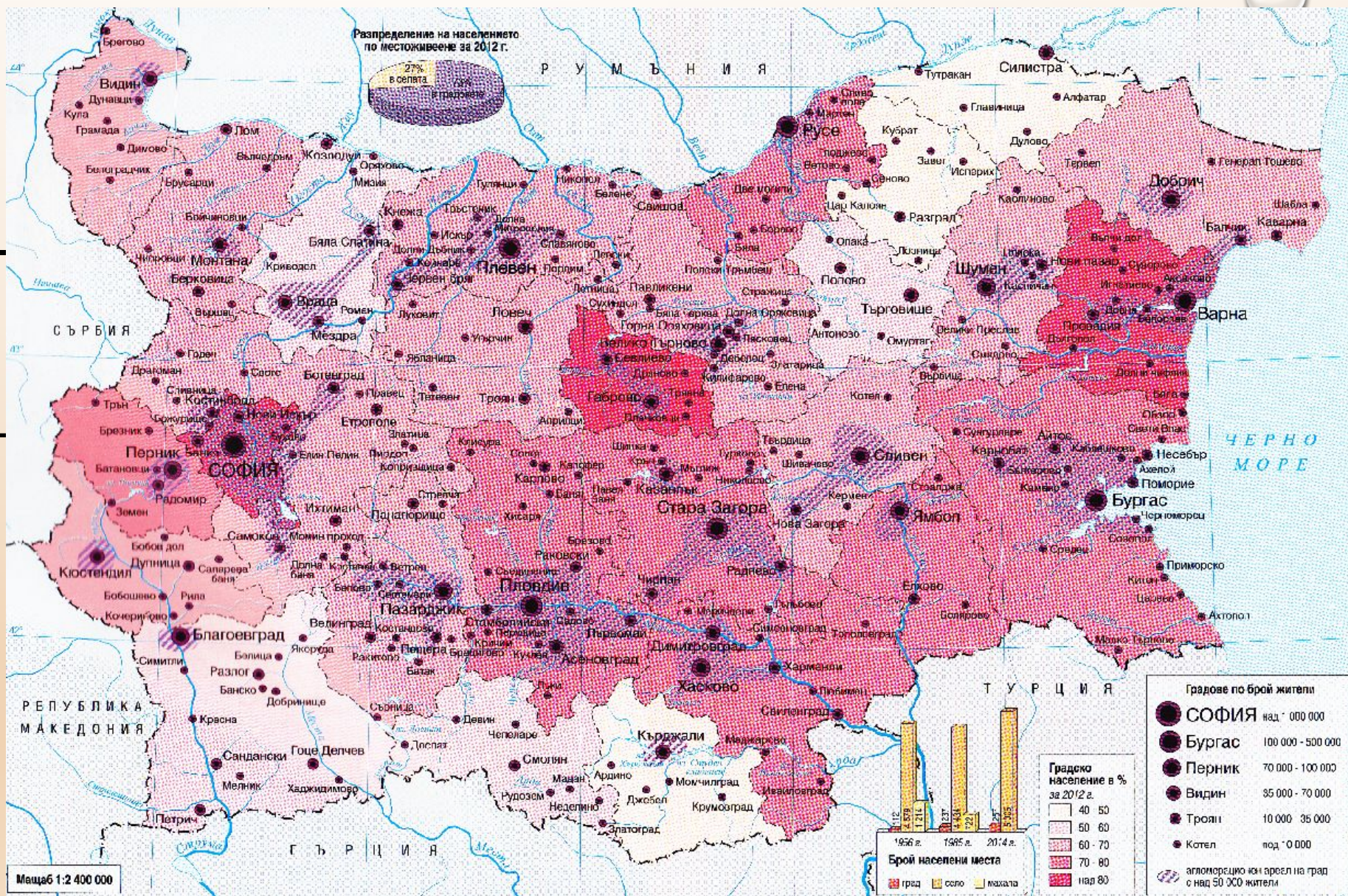
– Пазарджик и др

6. УРБАНИЗАЦИЯ

г/проблеми

- Свързани са с влошената екологична обстановка, недостиг на жилища, транспортни, битови проблеми и др.

7. СЕЛСКИ СЕЛИЩА

- Те възникват по-рано от градовете.
- Стопанството им е ориентирано предимно към земеделието.
- През последните десетилетия те намаляват.
- Причини за това са присъединяването им към градове, обявяване на някои от тях за градове, сливане, заличаване заради строителство на предприятия или язовири.
- Малките села бързо се обезлюдяват и някои от тях също се заличават от картата. Това е тежък съвременен проблем на България.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!